مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی یزد
دوره بیست و یکم، شماره اول، بهار ۱۴۰۵
صفحه: ۱۵۰۲- ۱۴۹۲

Journal of Medical Education and Development
Vol. 21, No. 1, Spring 2026
Pages: 1492– 1502

بررسی وضعیت اشتیاق تحصیلی و رابطه آن با خودکارآمدی تحصیلی در دانشجویان علوم پزشکی زابل در سال ۱۴۰۴

محسن حمیدیان[۱]، افروز مزیدی مرادی[۲]، انیس جر[۳]، حمید صالحی‌نیا[۴]، الهه اسدی بیدمشکی[۵]، حنانه گزمه[۳]، میترا صدرخانلو[۶]، مسعود عارف نژاد[۷]، زهرا شهابی نیا[۸*]

چکیده

مقدمه: خودکارآمدی به‌عنوان اعتقاد افراد به توانایی در انجام موفقیت‌آمیز کارها است. اشتیاق تحصیلی نیز نشان‌دهنده سطح انرژی، تعهد و جذب دانشجو در فرایند یادگیری است و از مهم‌ترین پیش‌بینی کننده‌های موفقیت تحصیلی محسوب می‌شود. لذا مطالعه حاضر به بررسی وضعیت اشتیاق تحصیلی و رابطه آن با خودکارآمدی تحصیلی در دانشجویان علوم پزشکی زابل پرداخت.

روش بررسی: در این مطالعه توصیفی تحلیلی، ۳۸۰ دانشجوی دانشگاه علوم پزشکی زابل در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ به‌صورت نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی وارد مطالعه شدند. داده‌ها توسط پرسشنامه اشتیاق تحصیلی گونیوس و کوزو (۲۰۱۵) و پرسشنامه خودکارآمدی اون و فرانمن (CASES) که روایی و پایایی آن در مطالعات قبلی تائید شده بود، جمع‌آوری شد و با استفاده از آزمون‌های آماری تی مستقل، آنالیز واریانس یک‌طرفه و ضریب همبستگی پیرسون و نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ مورد تجزیه‌وتحلیل قرار گرفت.

نتایج: یافته‌ها نشان دادند میانگین سنی دانشجویان ۱/۷۸ ± ۲۳/۱۶ سال و میانگین نمره اشتیاق و خودکارآمدی به ترتیب ۰/۷۲ ± ۳/۴۰ و ۲۰/۹۷ ± ۱۰۷/۸۸ بود. همچنین بین جنسیت، وضعیت تأهل، مقطع و رشته تحصیلی و وضعیت بومی یا غیربومی بودن فرد با اشتیاق رابطه معنادار آماری مشاهده نشد ($p < ۰/۰۵$). بر اساس نتایج، بین اشتیاق تحصیلی و خودکارآمدی همبستگی مثبت و معنی‌داری مشاهده شد ($r= ۰/۸۴۰$ ،$p <۰/۰۰۱$).

نتیجه‌گیری: نتایج نشان دادند میانگین نمره اشتیاق و خودکارآمدی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زابل در حد مناسب بود، با توجه به رابطه بین اشتیاق و خودکارآمدی تحصیلی، برگزاری دوره‌ها در جهت افزایش انگیزه تحصیلی پیشنهاد می‌شود.

کلیدواژه‌ها: خودکارآمدی، اشتیاق تحصیلی، عملکرد تحصیلی، دانشجو

۱- واحد توسعه تحقیقات بالینی بیمارستان امیرالمومنین، دانشگاه علوم پزشکی زابل ، زابل، ایران و کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، زاهدان، ایران

۲- دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز ، ایران

۳- واحد توسعه تحقیقات بالینی بیمارستان امیرالمومنین، دانشگاه علوم پزشکی زابل ، زابل، ایران

۴- دانشیار اپیدمیولوژی، گروه اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده بهداشت، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، بیرجند، ایران.

۵- دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی زابل ، زابل، ایران

۶- گروه مامایی ، واحد ارومیه،دانشگاه ازاد اسلامی ، ارومیه،ایران

۷- دکترای اقتصاد سلامت دانشکده بهداشت عمومی دانشگاه علوم پزشکی زابل، زابل، ایران

۸- دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، بیرجند، ایران

* (نویسنده مسئول)؛ تلفن: ۰۹۱۵۴۹۸۰۲۴۳+ پست الکترونیکی: *Shahabiniaz@gmail.com*

تاریخ دریافت: ۰۳ / ۱۰ / ۱۴۰۴ تاریخ بازبینی: ۲۲ / ۰۱ / ۱۴۰۵ تاریخ پذیرش: ۰۳ / ۰۲ / ۱۴۰۵

CC BY-NC 4.0

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-22]

[DOI: 10.18502/jmed.v21i1.21997]

مقدمه

اشتیاق تحصیلی به‌عنوان یک متغیر روان‌شناختی مثبت، شامل سه بُعد انرژی، تعهد و جذب در فعالیت‌های آموزشی است که فرد را به شرکت فعال و پایدار در فرآیندهای یادگیری تشویق می‌کند (۱). اشتیاق تحصیلی نه‌تنها بر انگیزه درونی دانشجویان تأثیر می‌گذارد، بلکه ارتباط مستقیمی با نتایج تحصیلی آن‌ها، به‌ویژه در زمینه‌های مختلف یادگیری و رضایت از تحصیل دارد (۲). پژوهشی که در سال ۲۰۲۳ انجام شد، نشان داد که اشتیاق تحصیلی به‌عنوان یک پیش‌بینی کننده مهم برای کاهش فرسودگی تحصیلی و افزایش بهره‌وری در دانشجویان عمل می‌کند (۳). در کنار این، خودکارآمدی تحصیلی نیز به‌عنوان یک باور فردی در مورد توانایی‌هایش برای مقابله با چالش‌ها و انجام موفقیت‌آمیز وظایف تحصیلی مطرح است (۴). پژوهش‌های اخیر نشان داده‌اند که خودکارآمدی تحصیلی با انگیزه، پشتکار و تنظیم بهینه رفتارهای تحصیلی مرتبط است و می‌تواند به بهبود عملکرد تحصیلی منجر شود (۵).

در سال‌های اخیر، موضوعات روان‌شناختی و انگیزشی در حوزه تحصیلات دانشگاهی و به‌ویژه در رشته‌های علوم پزشکی، توجه زیادی را به خود جلب کرده است. دو مؤلفه کلیدی که تأثیر عمده‌ای در موفقیت تحصیلی و عملکرد دانشجویان دارند، اشتیاق تحصیلی و خودکارآمدی تحصیلی هستند. این دو عامل به‌طور قابل‌توجهی بر میزان تلاش‌های تحصیلی، حفظ انگیزه در فرایند یادگیری و مدیریت چالش‌های تحصیلی تأثیر می‌گذارند. پژوهش‌های متعدد نشان داده‌اند که افزایش اشتیاق و خودکارآمدی در دانشجویان می‌تواند منجر به عملکرد بهتر در محیط‌های آموزشی و کاهش میزان اضطراب تحصیلی و ترک تحصیل شود (۶, ۷). پژوهش‌ها نشان می‌دهند که بین اشتیاق تحصیلی و خودکارآمدی تحصیلی رابطه‌ای مثبت و معنادار وجود دارد. به‌طور خاص، افرادی که باور دارند توانایی‌های لازم برای موفقیت در تحصیل را دارند، معمولاً در مواجهه با چالش‌های تحصیلی از خود انگیزه بیشتری نشان می‌دهند و این امر به افزایش اشتیاق تحصیلی منجر می‌شود (۶). مطالعه‌ای که در سال ۲۰۲۴ انجام شد، بیانگر این بود که خودکارآمدی تحصیلی به‌عنوان یک عامل تسهیل‌کننده، می‌تواند باعث افزایش سطح مشارکت در فعالیت‌های آموزشی و بهبود کیفیت یادگیری در دانشجویان شود (۸). بر اساس نظریه شناختی-اجتماعی بندورا، باور فرد نسبت به توانایی‌های خود تعیین‌کننده سطح تلاش، پایداری و انتخاب راهبردهای رفتاری اوست. در محیط‌های آموزشی، دانشجویانی که خودکارآمدی بالاتری دارند، در فعالیت‌های یادگیری مشارکت فعال‌تری نشان می‌دهند که این امر می‌تواند منجر به افزایش اشتیاق تحصیلی شود (۹).

علاوه بر این، به‌طور خاص در محیط‌های آموزشی علوم پزشکی، جایی که برنامه‌های درسی فشرده، آموزش بالینی طولانی و مسئولیت‌های حرفه‌ای سنگین است (۱۰)، احساس خودکارآمدی می‌تواند نقش مهمی در کاهش اضطراب و افزایش انعطاف‌پذیری در برابر مشکلات تحصیلی ایفا کند؛ به‌عبارت‌دیگر، دانشجویانی که درک بالایی از توانمندی‌های خود دارند، قادرند با اشتیاق بیشتری در فرایند یادگیری مشارکت کنند و به موفقیت‌های بیشتری دست یابند (۱۱). بااین‌حال، بیشتر تحقیقات در ایران بر دانشگاه‌های بزرگ یا رشته‌های خاص متمرکز بوده و اطلاعات کمی درباره دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زابل – واقع در منطقه‌ای با ویژگی‌های جغرافیایی، فرهنگی، قومیتی و اقتصادی خاص – در دسترس است. از طرفی دیگر، استان سیستان و بلوچستان با چالش‌هایی مانند محرومیت نسبی آموزشی، تنوع قومیتی، مهاجرت دانشجویان غیربومی و محدودیت‌های زیرساختی مواجه است که احتمالاً بر سطوح اشتیاق و خودکارآمدی تأثیر می‌گذارد. علاوه بر این، در سال ۱۴۰۴ با توجه به تغییرات نظام آموزش پزشکی پس از کرونا، تحولات برنامه درسی و فشارهای اقتصادی، بررسی وضعیت فعلی این سازه‌ها ضروری به نظر می‌رسد. بنابراین، مطالعه حاضر با هدف بررسی وضعیت اشتیاق

CC BY-NC 4.0

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-22]

[DOI: 10.18502/jmed.v21i1.21997]

تحصیلی و خودکارآمدی تحصیلی در دانشجویان علوم پزشکی زابل -یکی از مراکز آموزش عالی مهم در منطقه شرقی کشور در سال ۱۴۰۴انجام شد.

روش بررسی

نوع مطالعه و جامعه آماری

این مطالعه مقطعی-تحلیلی (Analytic-Cross sectional) ، در سال ۱۴۰۳-۱۴۰۴ انجام شد. در این مطالعه ۳۸۰ نفر از دانشجویان شاغل به تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی زابل مورد مطالعه قرار گرفتند، برای محاسبه حجم نمونه با در نظر گرفتن حدود اطمینان ۹۵ درصد و دقت برابر با ۰/۱ انحراف معیار، حجم نمونه برابر با ۳۸۰ نفر محاسبه گردید، قابل‌ذکر است برای همبستگی بین دو متغیر، حجم نمونه کمتری محاسبه شد، که حجم نمونه بالاتر برای برآورد میانگین(۳۸۰ نفر)، مدنظر قرار گرفت. نمونه‌گیری به‌صورت طبقه‌ای تصادفی انجام شد، بدین‌صورت که متناسب با تعداد دانشجویان در هر رشته دانشکده، ابتدا سهم هر دانشکده از کل انتخاب شد و متناسب با سهم هر دانشکده، تعداد دانشجوی مورد نظر در نمونه وارد مطالعه شدند. در هر دانشکده، دانشجویان به‌صورت تصادفی ساده و بر اساس لیست آموزش وارد مطالعه شدند .

معیار ورود و خروج:

دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زابل که حداقل در ترم ۳ تحصیلی مشغول به تحصیل بودند و برای تکمیل پرسشنامه رضایت داشتند، وارد مطالعه شدند. دانشجویان مهمان و دانشجویانی که طی ماه اخیر اتفاق ناگوار و یا بستری در بیمارستان داشتند، از مطالعه خارج شدند.

ابزار پژوهش:

در این مطالعه از یک پرسشنامه سه‌قسمتی شامل اطلاعات جمعیت شناختی، پرسشنامه استاندارد اشتیاق تحصیلی دانشجویان گونیوس و کوزو ۲۰۱۵ و پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی (CASES) اون و فرانمن استفاده شد. اطلاعات جمعیت شناختی شامل سن، جنس، وضعیت تأهل، مقطع تحصیلی، رشته تحصیلی، ترم تحصیلی، دانشکده، بومی یا غیربومی بودن می‌شد.

پرسشنامه اشتیاق تحصیلی دانشجویان توسط گونیوس و کوزو (۲۰۱۵) به‌منظور سنجش اشتیاق تحصیلی دانشجویان طراحی و تدوین‌شده است. این پرسشنامه دارای ۴۸ سؤال و ۶ مؤلفه ارزش‌گذاری (اشتیاق روان‌شناختی، سؤالات ۱ تا ۴)، احساس تعلق (اشتیاق اجتماعی روان‌شناختی، سؤالات ۵ تا ۱۲)، اشتیاق شناختی (سؤالات ۱۳ تا ۲۶)، روابط با همسالان (اشتیاق عاطفی، سؤالات ۲۷ تا ۳)، روابط با اعضای هیئت‌علمی (اشتیاق عاطفی، سؤالات ۳۲ تا ۴۲) و اشتیاق رفتاری (سؤالات ۴۳ تا ۴۸) می‌باشد و با سؤالاتی مانند (دانشگاه در زندگی من اهمیت زیادی دارد.) به سنجش اشتیاق تحصیلی دانشجویان می‌پردازد. نمره‌گذاری پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای از کاملاً موافقم (امتیاز ۵) تا کاملاً موافقم (امتیاز ۱) انجام می‌شود .

برای محاسبه امتیاز هر زیرمقیاس، نمره تک‌تک سؤالات مربوط به آن زیرمقیاس و برای محاسبه امتیاز کلی پرسشنامه، نمره همه سؤالات پرسشنامه با هم جمع می‌شود. دامنه امتیاز این پرسشنامه بین ۴۸ تا ۲۴۰ است. هر چه امتیاز حاصل‌شده از این پرسشنامه بیشتر باشد، نشان‌دهنده میزان بیشتر اشتیاق تحصیلی خواهد بود و بالعکس.

روایی این پرسشنامه در پژوهش برقی ایرانی و همکاران (۱۳۹۸) روایی محتوایی و صوری و ملاکی این پرسشنامه مناسب ارزیابی‌شده است. پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، در پژوهش برقی ایرانی و همکاران (۱۳۹۸) برای این پرسشنامه بالای ۰/۷ برآورد شد (۱۲).

پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان در سال ۱۹۸۸ توسط اون و فرامن به‌منظور اندازه‌گیری اعتقادات خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان تهیه‌شده است. اون و فرامن در ساخت این پرسشنامه از نظرات ۷ کارشناس آموزشی استفاده کردند. این آزمون دارای ۳۳ عبارت است و از خیلی کم تا خیلی زیاد است که بر اساس مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت نمره‌گذاری می‌شود و

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-22]

[DOI: 10.18502/jmed.v21i1.21997]

CC BY-NC 4.0

میزان اعتماد دانشجو در ارتباط با یادداشت برداشتن، سؤال پرسیدن، توجه در کلاس، استفاده از کامپیوتر و غیره را می‌سنجد. به دلیل این‌که عبارت ۲۸ مربوط به آزمایشگاه می‌شود و همه رشته‌ها درس آزمایشگاهی ندارند، در نسخه فارسی این سؤال حذف‌شده است، بر این اساس تعداد عبارات به ۳۲ سؤال تقلیل یافته است (۱۳).

اون و فرانمن (۱۹۸۸) برای بررسی پایایی پرسشنامه مزبور آن را روی ۸۸ دانشجو اجرا کردند و پایایی این مقیاس را با انجام روش باز آزمایی به فاصله ۸ هفته ۰/۹۰ به دست آوردند (۱۴). در نمونه ایرانی همسانی درونی برای کل آزمون ۹۱/. به‌دست‌آمده و برای دانشجویان دختر ۹۱/. و برای دانشجویان پسر آلفا کرونباخ ۰/۹۰ که نشان می‌دهد این ابزار از همسانی درونی خوبی برخوردار است. اعتبار این پرسشنامه با استفاده از تحلیل عامل اکتشافی و تحلیل عامل تأییدی بررسی و تأییدشده است (۱۵). همچنین همسانی درونی کل این آزمون در پژوهش اصغری و همکاران (۱۳۹۳) در یک مطالعه آزمایشی بر روی ۳۵ نفر از دانشجویان با آلفای کرونباخ ۰/۹۳ و بر روی ۳۴۳ نفر از دانشجویان دانشگاه خوارزمی با آلفای کرونباخ ۰/۹۱ تأییدشده است (۱۳). چوی (۱۶) همسانی درونی پرسشنامه را ۰/۹۳گزارش کرده‌اند.

روش اجرای مطالعه:

پس از تصویب طرح در کمیته اخلاق، با مراجعه و هماهنگی با آموزش، تعداد دانشجویان هر دانشکده مشخص شد، سپس متناسب با سهم هر دانشکده در داخل هر دانشکده به‌صورت تصادفی ساده، نمونه مورد نیاز وارد مطالعه شد، با مراجعه به دانشجویان و در صورت رضایت برای شرکت در مطالعه وارد مطالعه شدند.

تجزیه‌وتحلیل داده‌ها:

داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ تجزیه‌وتحلیل شد، برای توصیف داده‌ها از میانگین و انحراف معیار به همراه جداول توزیع فراوانی استفاده شد، سپس نرمال بودن داده‌ها با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف بررسی شد، تحلیل داده‌ها با آزمون‌های آماری تی مستقل، آنالیز واریانس و ضریب همبستگی در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ استفاده شد.

ملاحظات اخلاقی :

این مطالعه با کد IR.ZBMU.REC.1404.084در کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی زابل به تصویب رسید. ضمن اینکه، پرسشنامه‌ها بدون نام تکمیل شد و افراد قبل از تکمیل پرسشنامه، رضایت آگاهانه خود را به‌صورت کتبی بیان کردند.

نتایج

نتایج مطالعه نشان داد میانگین سنی دانشجویان ۱/۷۸ ± ۲۳/۱۶ سال و میانگین ترم تحصیلی‌شان ۲/۵۲ ± ۴/۲۰ بود. اکثریت افراد مورد مطالعه زن ۱۹۹ نفر (۵۵/۳ درصد)، مجرد (۹۳/۹ درصد) ۳۳۸ نفر و در مقطع تحصیلی کارشناسی (۷۱/۹ درصد) ۲۵۹ نفر بودند. همچنین، اکثریت آن‌ها دارای پذیرش غیربومی ((۶۹/۷) ۲۵۱ نفر) و در دانشکده پرستاری ((۲۶/۷) ۹۶ نفر) مشغول به تحصیل بودند (جدول شماره ۱).

بر اساس نتایج مطالعه، میانگین نمره خودکارآمدی۲۰/۹۷ ± ۱۰۷/۸۸ و اشتیاق ۳۴/۹۲ ± ۱۶۳/۵۵ به دست آمد، که در حد متوسط می‌باشد، همچنین نتایج آزمون تی مستقل و آنالیز واریانس یک‌طرفه نشان داد که بین متغیرهای جنسیت، تأهل، مقطع تحصیلی، وضعیت سکونت و رشته تحصیلی با اشتیاق و خودکارآمدی ارتباط معنادار آماری وجود ندارد ($p< ۰/۰۵$).

CC BY-NC 4.0

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-22]

[DOI: 10.18502/jmed.v21i1.21997]

جدول شماره ۱: خلاصه مطالعات درباره رضایت تحصیلی دانشجویان علوم پزشکی در ایران (۲۰۱۶–۲۰۲۶)

متغیر	نوع	فراوانی (درصد)	نمره اشتیاق تحصیلی (انحراف معیار ± میانگین)	آماره آزمون و p-value	نمره خودکارآمدی (انحراف معیار ± میانگین)	آماره آزمون و p-value
جنسیت	مرد	۱۶۱ (۷/۴۴)	۱۶۴/۷۷ ± ۳۴/۵۸	۰/۵۵	۱۰۸/۴۶ ± ۲۰/۸۹	۰/۳۵
	زن	۱۹۹ (۳/۵۵)	۱۶۲/۵۷ ± ۲۵/۳۵		۱۰۷/۴۱ ± ۲۱/۰۸	
تأهل	متأهل	۲۲ (۱/۶)	۱۶۰/۷۲ ± ۳۲/۸۷	t= ۰/۳۵	۱۰۸/۰۵ ± ۲۱/۱۸	t= ۰/۹۴
	هرگز ازدواج‌نکرده	۳۳۸ (۹/۹۳)	۱۶۳/۷۴ ± ۳۵/۰۹	p=۰/۶۹	۱۰۷/۰۰ ± ۲۱/۸۶	p=۰/۶۸
مقطع تحصیلی	کارشناسی	۲۵۹ (۹/۷۱)	۱۶۵/۱۶ ± ۳۶/۵۸	t= ۱/۴۰	۱۰۸/۶۲ ± ۲۱/۵۱	t= ۰/۲۸
	دکترا	۱۰۱ (۱/۲۸)	۱۵۹/۴۲ ± ۳۰/۰۳	p=۰/۱۶	۱۰۵/۹۹ ± ۲۰/۹۷	p=۱/۰۸
وضعیت سکونت	بومی	۱۰۹ (۳/۳۰)	۱۵۹/۱۱ ± ۳۵/۹۹	t=− ۱/۵۹	۱۰۵/۴۴ ± ۲۱/۱۳	t=− ۱/۴۶
	غیربومی	۲۵۱ (۷/۶۹)	۱۶۵/۴۸ ± ۳۴/۳۴	p=۰/۱۱	۱۰۸/۹۴ ± ۲۰/۸۶	p=۰/۱۴
رشته تحصیلی	پزشکی	۶۰ (۷/۱۶)	۱۶۵/۱۰ ± ۲۸/۶۱	F= ۱/۹۵	۱۰۸/۵۳ ± ۱۹/۵۸	F= ۴/۰
	پرستاری	۹۶ (۷/۲۶)	۱۶۲/۴۲ ± ۳۵/۲۸	p=۰/۰۱	۱۰۸/۶۲ ± ۲۱/۴۶	p=۰/۹۹
	بهداشت	۷۳ (۳/۲۰)	۱۶۲/۷۱ ± ۳۵/۴۵		۱۰۶/۸۳ ± ۲۰/۶۵	
	پیراپزشکی	۹۲ (۶/۲۵)	۱۶۹/۵۷ ± ۳۸/۵۵		۱۰۹/۹۰ ± ۲۲/۱۵	
	داروسازی	۳۹ (۸/۱۰)	۱۵۱/۳۵ ± ۳۰/۸۲		۱۰۲/۲۸ ± ۱۹/۴۸	

*آزمون تی مستقل، **آزمون آنالیز واریانس یک‌طرفه

نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین سن و بیشتر مؤلفه‌های اشتیاق و خودکارآمدی همبستگی معنی‌داری مشاهده نشد (p <۰/۰۵). همچنین، بین ترم تحصیلی و اشتیاق کل، خودکارآمدی و روابط با اعضای هیئت‌علمی همبستگی خطی منفی ضعیف و غیر معنی‌دار وجود داشت (p <۰/۰۵). در مقابل، بین خودکارآمدی و اشتیاق کل همبستگی مثبت قوی و معنی‌دار مشاهده شد (p <۰/۰۰۱، r= ۰/۸۴۰). این همبستگی قوی در مؤلفه‌های مختلف اشتیاق نیز تکرار شد؛ به‌طوری‌که خودکارآمدی با اشتیاق رفتاری (p <۰/۰۰۱، r= ۰/۷۷۱)، روابط با همسالان (p <۰/۰۰۱، r= ۰/۵۱۳)، ارزش‌گذاری (p <۰/۰۰۱، r= ۰/۶۶۹)، احساس تعلق (p <۰/۰۰۱، r= ۰/۶۶۳)، اشتیاق شناختی (p <۰/۰۰۱، r= ۰/۷۸۸) و روابط با اعضای هیئت‌علمی (p <۰/۰۰۱، r= ۰/۷۶۲) همبستگی مثبت و معنی‌دار داشت. به‌طورکلی، نتایج حاکی از آن است که خودکارآمدی نقش مهمی در پیش‌بینی اشتیاق تحصیلی (به‌ویژه ابعاد شناختی و رفتاری) دارد، درحالی‌که متغیرهای جمعیت شناختی (سن و ترم تحصیلی) ارتباط ضعیف و غیر معنی‌داری با این سازه‌ها نشان دادند. (جدول شماره ۲).

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-22]
[DOI: 10.18502/jmed.v21i1.21997]
CC BY-NC 4.0

جدول شماره ۲: ضریب همبستگی پیرسون بین مؤلفه‌های اشتیاق و خودکارآمدی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زابل

	سن	ترم تحصیلی	اشتیاق کل	خودکارآمدی	اشتیاق رفتاری	روابط با همسالان	ارزش‌گذاری	احساس تعلق	اشتیاق شناختی	روابط با اعضای هیئت‌علمی
سن	۱									
ترم تحصیلی	۰/۵۹۳	۱								
p-value	<۰/۰۰۱	۱								
اشتیاق کل	- ۰/۰۵۱	- ۰/۰۸۹	۱							
p-value	۰/۳۳	۰/۰۹	۱							
خودکارآمدی	- ۰/۰۷۷	- ۰/۰۸۱	۰/۸۴۰	۱						
p-value	۰/۱۴	۰/۱۲	<۰/۰۰۱	۱						
اشتیاق رفتاری	۰/۰۱۳	- ۰/۰۴۱	۰/۸۶۰	۰/۷۷۱	۱					
p-value	۰/۸۰	۰/۴۴	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	۱					
روابط با همسالان	- ۰/۰۵۵	- ۰/۰۷۸	۰/۷۲۱	۰/۵۱۳	۰/۶۰۱	۱				
p-value	۰/۲۹	۰/۱۴	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	۱				
ارزش‌گذاری	۰/۰۳۰	- ۰/۰۲۲	۰/۸۰۶	۰/۶۶۹	۰/۷۱۹	۰/۴۴۱	۱			
p-value	۰/۵۷	۰/۶۸	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	۱			
احساس تعلق	- ۰/۰۶۲	- ۰/۰۹۹	۰/۸۱۷	۰/۶۶۳	۰/۵۷۱	۰/۵۹۱	۰/۶۷۸	۱		
p-value	۰/۲۴	۰/۰۶	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	۱		
اشتیاق شناختی	- ۰/۰۳۱	- ۰/۰۷۹	۰/۹۱۱	۰/۷۸۸	۰/۸۰۶	۰/۵۱۴	۰/۷۱۸	۰/۶۴۳	۱	
p-value	۰/۵۶	۰/۱۳	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	۱	
روابط با اعضای هیئت‌علمی	- ۰/۰۹۹	- ۰/۰۹۳	۰/۸۹۴	۰/۷۶۲	۰/۶۹۹	۰/۶۵۲	۰/۶۴۵	۰/۶۶۵	۰/۷۴۶	۱
p-value	۰/۰۶	۰/۸	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	

این پژوهش به بررسی وضعیت اشتیاق و خودکارآمدی دانشجویان علوم پزشکی زابل پرداخت. بر اساس نتایج مطالعه، میانگین نمره خودکارآمدی ۲۰/۹۷ ± ۱۰۷/۸۸ و اشتیاق ۳۴/۹۲ ± ۱۶۳/۵۵ به دست آمد، که در حد متوسط می‌باشد. همچنین، نتایج نشان داد که بین اشتیاق تحصیلی و خودکارآمدی ارتباط معنی‌داری وجود دارد، در این راستا برخی مطالعات با مطالعه ما همسو بودند (۱۷-۲۱). بر اساس نتایج مطالعات دانشجویانی که اشتیاق تحصیلی بیشتری دارند، توجه و تمرکز بیشتری بر مسائل و موضوعات مورد هدف یادگیری دارند و از انجام رفتارهای ناسازگارانه و نامطلوب اجتناب می‌کنند و در آزمون‌ها عملکرد بهتری دارند (۲۲) اشتیاق تحصیلی، آگاهی دانشجویان را نسبت به دانشگاه افزایش می‌دهد و تلاش دانشجویان را به یادگیری تقویت؛ و به آن‌ها اجازه می‌دهد تا فرآیندهای مختلف یادگیری را بررسی کنند. دانشجویانی که اشتیاق بالاتری برخوردارند به‌صورت منظم در کلاس‌های درسی حضور می‌یابند و بر موضوعات یادگیری تمرکز بیشتری دارند و نهایتاً نمرات بالاتری را کسب می‌کنند، در نتیجه عملکرد تحصیلی بهتری را نشان می‌دهند (۲۳). از طرفی دیگر، خودکارآمدی به‌عنوان یک سازه انگیزشی، نقش تنظیم‌کننده در رفتار تحصیلی دارد. دانشجویانی که باور بیشتری به توانایی‌های خود دارند، در مواجهه با چالش‌های آموزشی، راهبردهای مقابله‌ای مؤثرتری اتخاذ می‌کنند که این امر افزایش اشتیاق شناختی و رفتاری را تبیین می‌کند (۹, ۲۴).

CC BY-NC 4.0

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-22]

[DOI: 10.18502/jmed.v21i1.21997]

در مطالعه حاضر میانگین نمره خودکارآمدی ۲۰/۹۷ ± ۱۰۷/۸۸ به دست آمد درحالی‌که در مطالعه چالشگر کرد آسیایی و همکاران(۲۵) میانگین نمره خودکارآمدی در دانشگاه علوم پزشکی مازندران را ۹/۴۴ ± ۶۰/۵۱ به دست آوردند، از سویی دیگر مطالعه ما نشان داد که بین متغیرهای جمعیت شناختی جنس، وضعیت تأهل و سکونت فرد، رشته و مقطع تحصیلی با خودکارآمدی ارتباط معنادار آماری وجود ندارد درحالی‌که در مطالعه مازندران، بین خودکارآمدی با سن، جنس، مقطع تحصیلی، تأهل و رشته تحصیلی ارتباط معنی‌دار آماری به دست آورند (۲۶, ۲۷) و در برخی مطالعات بین جنس و خودکارآمدی ارتباط معنی‌دار آماری نیافتند (۲۷). علت این تفاوت‌ها را می‌توان در تفاوت در ابزار جمع‌آوری اطلاعات ویژگی‌های جمعیت شناختی افراد تحت مطالعه دانست، به‌عنوان‌مثال ما از پرسشنامه گونیوس و کوزو استفاده کردیم درحالی‌که در پژوهش مازندران از پرسشنامه شرر استفاده کردند.

بر اساس نتایج مطالعه حاضر بین نمره اشتیاق با متغیرهای جمعیت شناختی ارتباط معنی‌دار آماری پیدا نشد. این نتیجه را می‌توان از نظر روان‌شناختی و محیطی توضیح داد. اشتیاق تحصیلی می‌تواند متاثر از متغیرهای جمعیت شناختی دیگر به‌خصوص انگیزه فردی و سطح در دسترس بودن و کیفیت زیرساخت‌های آموزشی و همچنین محیط آموزشی و حمایتی تقسیم به ناحیه جغرافیایی باشد. همچنین به نظر می‌رسد با توجه میزان تحصیل و شغل والدین و مورد بحث و توجه قرار دادن تفاوت‌های جنسیتی در تحصیل نسبت به جنسیت اشتیاق صرف به تحصیل را مورد بحث و پیگیری قرار نمی‌دهد.که در مطالعه موسی وند نیز بین مؤلفه‌های اشتیاق با جنسیت ارتباط آماری پیدا نکرد (۲۸).

همچنین نتایج مطالعه حاضر نشان داد بین خودکارآمدی با مؤلفه‌های اشتیاق ارتباط معنی‌دار آماری وجود دارد، مطالعات دیگر نیز بین اشتیاق رفتاری، عاطفی و شناختی همبستگی مثبت و معنی‌داری پیدا کردند (۱۷, ۱۹, ۲۹). در تبیین این نتایج می‌توان اظهار داشت که دانشجویانی که احساس خودکارآمدی دارند؛ معمولاً تمایل بیشتری به فعالیت‌های کلاسی، پیگیری نقش‌ها و رفتارهای آموزشی دارند؛ این دانشجویان با سطوح بالای خودکارآمدی و اعتمادبه‌نفس، احساس کنترل شخصی و داشتن احساس توانایی فردی ادراک‌شده بیشتری به فعالیت‌های آموزشی، تکالیف درسی و روابط دانشجو و دانشگاه توجه می‌کنند. همچنین اشتیاق باعث می‌شود که دانشجویان از لحاظ علمی رشد کنند و از حالت فرسودگی تحصیلی رهایی یابند. اشتیاق تحصیلی باعث افزایش خوش‌بینی تحصیلی در دانشجویان می‌شود (۳۰). در خصوص خودکارآمدی نیز می‌توان گفت توانایی در به دست آوردن نتایج خوشایند و حل مشکلات مربوط به حیطه‌های مختلف تحصیلی و اجتماعی است در واقع وقتی افراد با تکالیفی روبرو می‌شوند که ترس از شکست در آن‌ها وجود دارد ترجیح می‌دهند که سخت کار کنند. در واقع اشتیاق تحصیلی دانشجویان به‌عنوان عاملی مهم و نیرویی محرک در جهت سوق دادن دانشجویان بسیار بر موفقیت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان مؤثر است که این می‌تواند بر اساس خودکارآمدی بهبود یابد. به عبارتی خودکارآمدی می‌تواند منجر به بهبود اشتیاق و بهبود اشتیاق نهایتاً منجر به پیشرفت و موفقیت تحصیلی شود.

در بین مؤلفه‌های اشتیاق ، اشتیاق روان‌شناختی و اشتیاق عاطفی (روابط با همسالان) کمترین تأثیر را با خودکارآمدی و اشتیاق شناختی و روابط با هیئت‌علمی بیشترین تأثیر را با خودکارآمدی نشان دادند. در مطالعه پرهیز و همکاران نیز اشتیاق شناختی بیشترین تأثیر و اشتیاق رفتاری کمترین تأثیر را در عملکرد و موفقیت تحصیلی داشتند (۳۱). در واقع علائق ذاتی و نگرش، رفتارهای مربوط به اشتیاق تحصیلی افراد را پیش‌بینی می‌کند بر این اساس دانشجویانی که اشتیاق شناختی بیشتری دارند رشد شناخت بالاتری برخوردارند.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات:

با توجه به این یافته‌ها، پیشنهاد می‌شود مدیران آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی، برنامه‌های مداخله‌ای مبتنی بر

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-22]

[DOI: 10.18502/jmed.v21i1.21997]

CC BY-NC 4.0

تقویت اشتیاق شناختی (مانند کارگاه‌های یادگیری فعال و تعاملی با اساتید) و خودکارآمدی (مانند جلسات مشاوره فردی و گروهی) طراحی کنند. همچنین، سیاست‌گذاران می‌توانند با بهبود زیرساخت‌های آموزشی و ایجاد محیط‌های حمایتی، به‌ویژه در مناطق محروم مانند زابل، اشتیاق روان‌شناختی و عاطفی دانشجویان را ارتقا دهند. از منظر پژوهشی، مطالعات طولی با نمونه‌های بزرگ‌تر و چندمرکزی، بررسی روابط علی با مدل‌های معادلات ساختاری و تمرکز بر رشته‌های بالینی پرستاری پیشنهاد می‌گردد تا تعمیم‌پذیری و کاربرد بالینی یافته‌ها افزایش یابد.

تضاد منافع

هیچ‌گونه تعارض منافعی بین نویسندگان این مطالعه گزارش نشده است.

محدودیت‌ها

این مطالعه با محدودیت‌هایی همراه بود که باید در تفسیر نتایج مد نظر قرار گیرد. نمونه‌گیری از دانشجویان یک دانشگاه خاص (علوم پزشکی زابل) تعمیم‌پذیری به سایر مناطق جغرافیایی یا جمعیت‌های متنوع را کاهش می‌دهد، به‌ویژه با توجه به تفاوت‌های ابزارها و ویژگی‌های جمعیتی در مطالعات مقایسه‌ای. در نهایت، متغیرهای مخدوش‌کننده نظیر کیفیت زیرساخت‌های آموزشی، انگیزه فردی والدین و عوامل محیطی به‌طور کامل کنترل نشدند.

مشارکت نویسندگان

تمامی نویسندگان در طراحی مطالعه، جمع‌آوری داده‌ها، تحلیل نتایج و نگارش مقاله مشارکت داشتند.

ملاحظات اخلاقی

این مطالعه با کد IR.ZBMU.REC.1404.084 در کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی زابل به تصویب رسید. ضمن اینکه، پرسشنامه‌ها بدون نام تکمیل شد و افراد قبل از تکمیل پرسشنامه، رضایت آگاهانه خود را به‌صورت کتبی بیان کردند.

تشکر و قدردانی

نویسندگان مراتب سپاس و قدردانی خود را از معاونت پژوهش دانشگاه علوم پزشکی زابل به دلیل حمایت مالی این طرح اعلام می‌دارند. همچنین از تمامی دانشجویانی که با آگاهی و رضایت کامل در این مطالعه شرکت نمودند، تشکر می‌گردد.

حمایت مالی

این مطالعه با حمایت مالی دانشگاه علوم پزشکی زابل انجام‌شده است.

References

1. Fredricks JA, Blumenfeld PC, Paris AH **.*School engagement: Potential of the concept, state of the evidence*** . Rev Educ Res. 2004; 74(1): 59–109.

CC BY-NC 4.0

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-22]

[DOI: 10.18502/jmed.v21i1.21997]

2. Salanova M, Schaufeli WB, Martínez IM, Bresó E .***How obstacles and facilitators predict academic performance: The mediating role of study burnout and engagement*** .Anxiety Stress Coping. 2010; 23(1): 53–70.
3. Wang Y, Zhang W .***The relationship between college students' learning engagement and academic self-efficacy: A moderated mediation model*** .Front Psychol. 2024; 15: 1425172.
4. Bandura A .***Self-efficacy: The exercise of control*** .New York: Freeman. 1997.
5. Richardson M, Abraham C, Bond R .***Psychological correlates of university students' academic performance: A systematic review and meta-analysis*** .Psychol Bull. 2012; 138(2): 353.
6. Meng Q, Zhang Q .***The influence of academic self-efficacy on university students' academic performance: The mediating effect of academic engagement*** .Sustainability. 2023; 15(7): 5767.
7. Luo Q, Chen L, Yu D, Zhang K .***The mediating role of learning engagement between self-efficacy and academic achievement among Chinese college students*** .Psychol Res Behav Manag. 2023: 1533–1543.
8. Zhang S, Rehman S, Zhao Y, Rehman E, Yaqoob B ***.Exploring the interplay of academic stress, motivation, emotional intelligence ,and mindfulness in higher education: A longitudinal cross-lagged panel model approach .*** BMC Psychol. 2024; 12(1): 732.
9. Woreta GT, Zewude GT, Józsa K .***The mediating role of self-efficacy and outcome expectations in the relationship between peer context and academic engagement: A social cognitive theory perspective*** .Behav Sci. 2025; 15(5): 681.
10. Hamidkholgh G, Zare E, Mirzaei A, Nemati-Vakilabad R, Yousefian M .***Investigating the mediating role of learning engagement in the relationship between self-efficacy for managing emotional challenges and subjective well-being among medical students*** .Sci Rep. 2026.
11.Raufelder D, Sahabandu D, Martínez GS, Escobar V .***The mediating role of social relationships in the association of adolescents' individual school self-concept and their school engagement ,belonging and helplessness in school*** .Educ Psychol. 2015; 35(2): 137–157.
12.Barghi Irani Z, Begian Koole Marzi MJ, Moradi A, Nejati N .***Confirmatory factor structure and psychometric characteristics of multidimensional student engagement scale (SES)*** .Educ Scholastic Stud. 2020; 8(2): 113–142. [Persian]
13.Asghari F, Saadat S, Atefi Karajvandani S, Janalizadeh Kokaneh S .***The relationship between academic self-efficacy and psychological well-being, family cohesion, and spiritual health among students*** .Iran J Med Educ. 2014; 14(7): 581. [Persian]
14. Owen SV, Froman RD .***Development of a college academic self-efficacy scale*** .1988.
15. Jamali M, Noroozi A, Tahmasebi R .***Factors affecting academic self-efficacy and its association with academic achievement among students*** .Iran J Med Educ. 2013; 13(8): 629–641. [Persian]
16.Choi N .***Self-efficacy and self-concept as predictors of college students' academic performance*** .Psychol Sch. 2005; 42: 197–205.
17.Sayadi Y, Soleimani H .***The relationship between academic self-efficacy and academic enthusiasm with the mediating role of self-regulation among English language students*** .Res Teach. 2022; 10(1): 106–181. [Persian]
18.Eslami MA, Dortaj F, Saadipour I, Delavar A .***Modeling academic motivation based on academic performance, self-esteem, and academic self-efficacy in undergraduate students*** .J Cogn Strateg Learn. 2018; 6: 57–75. [Persian]
19.Taheri M, Mansouri L .***The effectiveness of self-efficacy training on self-esteem and academic motivation of female students with exam anxiety*** .Proc Nat Conf Psychol Educ Sociol Iran. 2018. [Persian]
20. Aboutalebi H .***The effect of academic motivation and academic seriousness on academic achievement of primary school students*** .Manag Educ Perspect. 2021; 2(4): 119–134. [Persian]
21.Siddiq F, Gochyyev P, Valls O .***The role of engagement and academic behavioral skills on young students' academic performance—A validation across four countries*** .Stud Educ Eval. 2020; 66: 100880.
22. Cole J, Logan TK, Walker R .***Social exclusion, personal control, self-regulation, and stress among substance abuse treatment clients*** .Drug Alcohol Depend. 2011; 113(1): 13–20.
23. Wang MT, Fredricks JA, Ye F, Hofkens TL, Linn JS .***The math and science engagement scales: Scale development, validation, and psychometric properties*** .Learn Instr. 2016; 43: 16–26.

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-22]

[DOI: 10.18502/jmed.v21i1.21997]

CC BY-NC 4.0

24.Fereidani N, Naghsh Z, Madani Y .***Effectiveness of single-session therapy (SST) on students' academic engagement and self-efficacy*** .Couns Psychother Cult. 2026; 17(65): 201–226. [Persian]
25.Chaleshgar Kordasiabi M, Abbasi Shavazi M, Karimi O, Hasanpoore Yolme S, Lakhi H, Nikokaran J . ***Happiness and self-efficacy among students of medical sciences*** .Tolooebehdasht. 2022; 20(6): 16–26. [Persian]
26.Chaleshgar-Kordasiabi M, Abbasi-Shavazi M, Nikookaran J .***Happiness and self-efficacy among students*** . Tolooebehdasht 2022. [Persian]
27. Saffari M, Sanaeinasab H, Rashidi JH, Purtaghi GH, Pakpour AH .***Happiness, self-efficacy and academic achievement among students of medical sciences*** .2014. [Persian]
28.Moosivand M .***Gender differences in students' value system, engagement, social competence, and cognitive styles*** .Women Stud Psychol Sociol. 2020; 18(3): 7–36. [Persian]
29.Javadi Elmi L, Asadzadeh H, Delavar A, Dortaj F .***Structural equation modeling of students' academic engagement based on academic self-efficacy and transformational teaching with the mediating role of academic buoyancy*** .J Cogn Strateg Learn. 2020; 8(14): 1–19. [Persian]
30.Niroumand Ali B .***The relationship between academic excitement, academic self-efficacy and academic resilience with students' academic motivation*** .MSc Thesis, University of Mohaghegh Ardabili. 2018. [Persian]
31. Ahmadi R, Azmodeh M .***Comparing the effectiveness of motivational self-regulatory skills training and emotional-social skills training on academic engagement*** 2022. [Persian]

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-22]

[DOI: 10.18502/jmed.v21i1.21997]

CC BY-NC 4.0

Assessment of Academic Engagement and its Relationship with Academic Self-Efficacy among Medical Sciences Students at Zabol University of Medical Sciences in 2025

Hamidian M (Phd,s)[1], Mazidimoradi A (Msc)[2], Jor A (Msc)[3], Hamid Salehiniya(Phd)[4], Asadi Bidmeshki E (Phd) [5], Gazmeh H (student)[3], Sadrkhanlou M (Msc) [6], Arefnezhad M (Phd)[7], Shahabinia Z (Msc) [8*]

[1] Clinical Research Development Unit of Amir-al-Momenin Hospital, Zabol University of Medical Sciences, Zabol, Iran; Student Research Committee, Faculty of Nursing and Midwifery, Zahedan University of Medical Sciences, Zahedan, Iran
[2] Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran
[3] Clinical Research Development Unit of Amir-al-Momenin Hospital, Zabol University of Medical Sciences, Zabol, Iran
[4] Associate Professor of Epidemiology, Department of Epidemiology and Biostatistics, School of Health, Social Determinants of Health Research Center, Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran.
[5] Faculty of Nursing and Midwifery, Zabol University of Medical Sciences, Zabol, Iran
[6] Department of Midwifery, Ur.C.,Islamic Azad University, Urmia, Iran.
[7] Ph.D. in health economics School of Public Health, Zabol University of Medical Sciences, Zabol,Iran
[8] Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran

Received: 24 Dec 2025 ***Revised:*** 11 April 2026 ***Accepted:*** 23 April 2026

Abstract

Introduction: Self-efficacy is the belief of individuals in their ability to successfully complete tasks. Academic engagement indicates the level of energy, commitment, and absorption in learning and is considered one of the most important predictors of academic success. Therefore, the present study was conducted with the aim of determining the status of academic engagement and its relationship with academic self-efficacy in students of Zabol University of Medical Sciences, Iran.

***Method*:** Materials and methods: In this descriptive-analytical study, 380 students of Zabol University of Medical Sciences were enrolled in the study in the academic year 2024-2025 using random stratified sampling. Data were collected using the Gonius and Kozo (2015) Academic Engagement Questionnaire and the Owen and Froman Self-efficacy Questionnaire (CASES), whose validity and reliability had been confirmed in previous studies, and were analyzed using independent samples t-test, one-way analysis of variance, and Pearson correlation coefficient.

Results: The mean age of students was 23.16 ± 1.78 years, and the mean scores of engagement and self-efficacy were 3.40 ± 0.72 and 107.88 ± 20.97, respectively. No statistically significant relationship was found between engagement and variables such as gender, marital status, academic level, field of study, or native/non-native status ($P > 0.05$). A significant positive correlation was observed between academic engagement and self-efficacy ($r = 0.840$, $P < 0.001$).

Conclusion: The results showed that the mean scores of academic engagement and self-efficacy among Zabol University of Medical Sciences students were at a desirable level.

Keywords: Self-efficacy, academic engagement, academic performance, student

This paper should be cited as:

Hamidian M, Mazidimoradi A, Jor A, Salehiniya H, Asadi Bidmeshki E, Gazmeh H, Sadrkhanlou M, Arefnezhad M, Shahabinia Z. ***Assessment of Academic Engagement and its Relationship with Academic Self-Efficacy among Medical Sciences Students at Zabol University of Medical Sciences in 2025.*** J Med Edu Dev. 2026; 21(1): 1492- 1502.

**** Corresponding Author: Tel: +989154980243, Email: Shahabiniaz@gmail.com***

CC BY-NC 4.0

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-22]

[DOI: 10.18502/jmed.v21i1.21997]